

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/23/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113011589
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113011589.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Evy Pirkovskej a JUDr. Emila Dubňanského na verejnom zasadnutí konanom dňa 16.7.2014, v trestnej veci proti obžalovanému M. P. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 1T 121/2013 zo dňa 13.5.2014 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovaného M. P., nar. XX.XX.XXXX v V. O., F., trvale bytom O., G. K.. XX, toho času od 8.10.2013 vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS O.

u z n á v a v i n n ý m , ž e

približne od roku 2004 do roku 2013 vo svojom rodinnom dome a pozemku tohto rodinného domu, v O. - A., na ulici G. K.. XX, ale aj inde, pod vplyvom alkoholu bezdôvodne vulgárne nadával svojej manželke O. P., nazýval ju tučnou a mentálne postihnutou, a to aj v prítomnosti ich detí M. P., nar. XX.XX.XXXX a Q. P., nar. XX.XX.XXXX, opakovane ju fyzicky napádal tak, že ju udieral do hlavy, približne v roku 2004, keď kojila svojho syna M. jej dal facku, približne v roku 2009 ju udrel po tvári, až si hlavu udrela o garážovú bránu, približne v roku 2012 ju kopol do hlavy, keď čupela pri synovi v kuchyni, približne vo februári 2013 ju dusil uterákom v kúpeľni uvedeného domu, zakazoval jej chodiť k sestre P. C., žiadal od nej peniaze na alkohol, lebo bol nezamestnaný a v prípade, ak mu ich odmietla dať, jej ich bral, opakovane ju aj s deťmi vyhodil z domu von na dvor, aby on mohol v dome v tichu opitý spať, vyhrážal sa jej, že vystrieľa celú jej rodinu a zabije aj ju a vulgárne slovne útočil na mal. syna M., nar. XX.XX.XXXX, trpiaceho syndrómom ADHD a keď sa dňa 15.03.2013 odsťahovala s deťmi z rodinného domu pre jeho neveru, vyvolával jej, aby sa vrátila domov, lebo pozabíja celú jej rodinu, čím takto spôsoboval jej aj deťom fyzické a psychické utrpenie,

t e d a

týral blízku osobu, spôsobujúc jej fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas,

č í m s p á c h a l

zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Z a t o m u u k l a d á :

Podľa § 208 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ho na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c), d) Trestného zákona ochranné liečenie protialkoholické ústavnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný M. P. uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- približne od roku 2004 do roku 2013 vo svojom rodinnom dome a pozemku tohto rodinného domu, v O. - A., na ulici G. K.. XX, ale aj inde, pod vplyvom alkoholu bezdôvodne vulgárne nadával svojej manželke O. P., nazýval ju tučnou a mentálne postihnutou a to aj v prítomnosti ich detí M. P., nar. XX.XX.XXXX a Q. P., nar. XX.XX.XXXX, opakovane ju fyzicky napádal tak, že ju udieral do hlavy, približne v roku 2004, keď kojila svojho syna M. jej dal facku, približne v roku 2009 ju udrel po tvári, až si hlavu udrela o garážovú bránu, približne v roku 2012 ju kopol do hlavy, keď čupela pri synovi v kuchyni, približne vo februári 2013 ju dusil uterákom v kúpeľni uvedeného domu, obmedzoval jej styk s kamarátkami a príbuznými, telefonicky ju sledoval a kontroloval, prečo ešte nie je doma z práce, zakazoval jej chodiť k sestre P. C., žiadal od nej peniaze na alkohol, lebo bol nezamestnaný a v prípade, ak mu ich odmietla dať, jej ich bral, opakovane ju aj s deťmi vyhodil z domu von na dvor, aby on mohol v dome v tichu opitý spať, vyhrožoval sa jej, že vystriela celú jej rodinu a zabije aj ju a vulgárne slovne útočil na mal. syna M., nar. XX.XX.XXXX, trpiaceho syndrómom ADHD a keď sa dňa 15.03.2013 odsťahovala s deťmi z rodinného domu pre jeho neveru, vyvolával jej, aby sa vrátila domov, lebo pozabíja celú jej rodinu, čím takto spôsobil jej aj deťom fyzické a psychické utrpenie.

Za to mu bol podľa § 208 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, 3, 8 Tr. zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň podľa § 73 ods. 2 písm. c), d) Tr. zákona mu bolo uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré následne aj písomne odôvodnil. Podľa neho na hlavnom pojednávaní vykonaným dokazovaním nebolo bez pochybností preukázané, že sa dopustil konania kladeného mu za vinu a nebolo ani preukázané, že bolo takej intenzity a frekvencie, aby bolo možné prijať záver, že trvalo po dlhší čas. Trvanie po dlhší čas vylučuje skutočnosť, že do r. 2008 pracoval v zahraničí a aj v r. 2012 a 2013 pracoval mimo O.. Tieto skutočnosti neboli v rozsudku dostatočne zohľadnené. Vzhľadom k tomu, že v obžalobe mu sú kladené za vinu konkrétne konania, tieto mali byť preukázané bez dôvodných pochybností a ostatné iné konania mohli iba potvrdiť záver o tom, že išlo o týranie. Jednotlivé konania však takto preukázané neboli. Bezdôvodné vulgárne nadávky nepotvrdil žiadny svedok, ktorý by ich sám a bezprostredne vnímal. Takéto konanie bolo potvrdené iba ako sprostredkovane zistené. Fyzické napádanie, spočívajúce v tom, že v r. 2004 mal udrieť poškodenú do hlavy, keď kojila syna, uviedla iba poškodená. Jej tvrdenie podľa neho obsahuje rozpory, pretože podľa poškodenej bola prítomná aj jej matka P. M., ale táto v prípravnom konaní uviedla, že prítomný bol jej manžel, ktorý si však na to nespomína. Ak by k tak závažnému napadnutiu došlo, nesporne by si takú skutočnosť pamätal aj otec poškodenej O. M.. Ďalšie napadnutie v r. 2009, spočívajúce v údere po tvári a udretie o garážovú bránu nepotvrdili žiadni svedkovia a ani poškodená. Svedkovia C. uvádzajú r. 2008, keď išli deti do školy, poškodená r. 2010 - 2011, avšak nikto z nich nepotvrdil, že si udrela hlavu o garážovú bránu. Kopnutie do hlavy v r. 2012 a dusenie uterákom vo februári 2013 tvrdí iba poškodená a svedkyňa C. to spomína iba sprostredkovane a mala sa to dozvedieť od detí, pričom sa to malo stať v r. 2012. Namietá, že obmedzovanie styku s kamarátkami

a príbuznými nebolo dokázané pokiaľ ide o kamarátky. Nebolo uvedené žiadne meno kamarátky a neuviedla ho ani poškodená. Podľa výpovede poškodenej na hlavnom pojednávaní mal jej zakazovať chodiť k sestre. Kontakty s príbuznými nezakazoval. Až od Silvestra 2012 sa prestali navštevovať. Vzhľadom k tomu, že 15.3.2013 poškodená z domu odišla, nemožno toto konanie považovať za také, ktoré malo trvať dlhší čas. Zakazovanie návštev u sestry P. C. mohlo nastať až po Silvestri 2012, pretože dovtedy sa navštevovali, čo potvrdila aj svedkyňa P. C.. Ďalej poukazuje na to, že nebolo dokázané ani telefonické sledovanie a kontrolovanie. Záver o ňom je založený iba na tvrdení poškodenej. Neboli zabezpečené výpisy z evidencie telefónnych hovorov, ktoré by toto tvrdenie potvrdili. Zabezpečiť taký dôkaz nič nebránilo už v prípravnom konaní. Bez takého dôkazu nie je možné urobiť záver o tom, či frekvencia jeho tel. hovorov prekračovala obvyklú mieru, kedy by bolo možné povedať, že išlo o kontrolovanie a sledovanie, ktoré by mohli spôsobiť fyzické alebo psychické utrpenie, ktoré je znakom trestného činu. Namietajú aj to, že záver o konaní spočívajúcom v bráni peňazí je založený na tvrdení poškodenej bez toho, aby bolo posúdené to, či išlo o spoločné peniaze, alebo peniaze patriace výlučne poškodenej. Podľa obžaloby mal poškodenú veľakrát vyhodiť s deťmi z domu. Svedok C. na hlavnom pojednávaní uviedol, že videli poškodenú s deťmi odchádzať z domu. Svedok však nevedel z akého dôvodu a kde odchádzajú a vôbec nepovedal, resp. že videl, aby ich on z domu vyhodil. Nepotvrdil ani to, že by mali do tmy sedieť vonku ako to uviedol v prípravnom konaní. Medzi výpoveďou svedkov C., ktorí vypovedali, že mal vyháňať v noci, je rozpor oproti výpovedi poškodenej, lebo táto tvrdila, že ich vyháňal cez deň. Výpoveď svedkov C. sa javí nepravdivá, pretože je v rozpore s výpoveďou poškodenej aj v tom, že oni vypovedali, že mala modriny, ale poškodená uvádza, že modriny nemala, pretože on mal vedieť udrieť tak, aby modriny nezanechal. Súd založil svoje závery aj na výpovedi svedkov M., ktorí však dcéru navštevovali málokedy a svedok M. mal o tom iba sprostredkované informácie. Podobne sprostredkované informácie, okrem jedného prípadu na grilovačke, má aj svedkyňa C.. Vždy pritom ide o informácie, ktoré majú svedkovia od poškodenej. Vzhľadom na to, že zákon v ust. § 2 ods. 10 Tr. por. vyžaduje preukázanie bez dôvodných pochybností, že došlo ku skutku tak, ako je uvedený v obžalobe, nemožno pre uvádzané rozpory považovať rozsudok súdu o vine za správny. Súd v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, nepostupoval v súlade so základnými zásadami trestného konania uvedenými v § 2 ods. 10, 12, 19 Tr. poriadku, pretože neprihliadal na uvedené rozpory, tieto neodstránil, ale sa s nimi ani v odôvodnení náležite nevysporiadal. Súd podľa odôvodnenia rozsudku mal preukázané bez najmenších pochybností, že skutok uvedený vo výroku rozsudku sa stal a to najmä výpoveďou poškodenej. Skutok, pre ktorý je súdený sa mal stať rôznymi spôsobmi konania. Tieto spôsoby konania však podľa neho neboli jednoznačne preukázané a z výpovedí, na ktoré sa súd odvoláva, nevyplývajú. Výpovede poškodenej, ale aj svedkov sú všeobecného charakteru a nie je z nich možné posúdiť, že ide o tie spôsoby konania, ktoré sa mu konkrétne kladú za vinu. V žiadnej výpovedi nie je napr. uvedené (okrem poškodenej), aby svedok videl jeho konkrétne konanie uvedené v obžalobe, resp. vo výroku rozsudku. Naplnenie subjektívnej stránky posúdil súd vo forme priameho úmyslu podľa § 15 písm. a) Tr. zákona. Z odôvodnenia však nevyplýva, na akých skutkových zisteniach a z ktorých dôkazov takýto záver súdu vyplýva. V tejto časti je preto rozsudok nepreskúmateľný. Z uvedených dôvodov považuje výrok o vine za nezákonný a v nadväznosti na nezákonný výrok o vine považuje za nezákonný aj výrok o treste. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že ho spod obžaloby oslobodí z dôvodu uvedeného v § 285 písm. b) Tr. poriadku, pretože skutok nie je trestným činom.

Na základe podaného odvolania krajský súd v súlade s ust. § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že napadnutý rozsudok je síce postihnutý chybami, pre ktoré je potrebné ho zrušiť, ale že zároveň ide len o také chyby, ktoré je možné napraviť na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní.

V prvom rade je potrebné uviesť, že konanie, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, bolo vykonané bez podstatných procesných chýb, pričom boli dodržiavané aj príslušné ustanovenia Trestného poriadku, ktorými sa má zabezpečiť právo obžalovaného na obhajobu.

V posudzovanej veci boli podľa názoru krajského súdu v konaní pred súdom prvého stupňa vykonané dôkazy tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Vykonané dôkazy okresný súd vyhodnotil spôsobom uvedeným v § 2 ods. 12 Tr. poriadku a takýmto postupom dospel, až na nižšie uvedené chyby, k správnym skutkovým aj právnym záverom.

V dôvodoch svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, ktoré konkrétne dôkazy vo veci vykonal, ktoré skutočnosti z vykonaných dôkazov vyplývali, ako aj to, na základe ktorých konkrétnych dôkazov svoje skutkové závery ustálil a prečo obrane obžalovaného neuveril.

Aj keď obžalovaný spáchanie trestného činu poprel tvrdiac, že si to poškodená exmanželka len vymyslela, tak aj podľa krajského súdu výrok o vine je možné oprieť o súhrn dôkazov, ktoré po ich zhodnotení jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností odôvodňujú záver, že sa skutok tak, ako je uvedený v rozsudku krajského súdu, stal a že ho ako trestne zodpovedný subjekt spáchal obžalovaný.

Poukázať je potrebné predovšetkým na výpoveď samotného obžalovaného, v ktorej pripustil, že poškodenú O. P. mohol počas manželstva päťkrát udrieť a že jej niekedy aj mohol nadávať a povedať jej, že je hlúpa alebo piča.

Okrem toho jednotlivé útoky obžalovaného na poškodenú O. P., ale aj na ich maloleté deti, opisuje vo svojich svedeckých výpovediach aj poškodená. Popisuje, ako obžalovaný počas manželstva nadmerne požíval alkoholické nápoje, po ktorých bol agresívny, nadával jej a urážal ju, že je maďarská kurva, tučná, piča, retardovaná, stará a zhrbená, že peniaze na alkohol si od nej buď vypýtal, alebo jej zobral a keď mu ich dať nechcela, tak na ňu útočil. Počas manželstva sa obžalovaný voči nej dopúšťal aj fyzického násillia, keď ju udrel asi pätnásťkrát, väčšinou do hlavy a to aj opakovane. Konkrétne uviedla, že prvú facku od obžalovaného dostala v roku 2004, keď kojila syna M. a ďalej na grilovačke so susedmi C. ju udrel tak, až si hlavu udrela o garážovú bránu. Tiež ju dusil s uterákom a inokedy zase kopol do hlavy, keď čupela pri synovi. Synovi M. obžalovaný nadával do debilov, pričom keď bol obžalovaný pod vplyvom alkoholu, tak ich vyhánal z domu, aby sa mohol vyspať. Od Silvestra 2012 obžalovaný nechcel, aby sa stretávali s rodinou sestry poškodenej exmanželky a aby oni chodili k nim. Tiež sa jej vyhrážal, že ich všetkých vyzabíja a že vyvraždí celú jej rodinu.

Že sa obžalovaný uvedeným spôsobom k poškodenej a deťom správal je potom zrejmé aj zo svedeckých výpovedí sestry a matky poškodenej P. C. a P. M., ale aj zo svedeckých výpovedí susedov B. C. a C. C., o ktorých hodnovernosti niet dôvod pochybovať. Susedia C. jednoznačne potvrdili agresívne správanie sa obžalovaného voči poškodenej a vulgárne nadávky voči nej, ako aj fyzický útok obžalovaného na poškodenú pri grilovačke, keď ju udrel tak, že až spadla. V tejto súvislosti sú z hľadiska naplnenia znakov žalovaného zločinu nepodstatné námietky obžalovaného, že svedkovia nepopisujú aj také detaily tohto útoku ako napríklad následné udretie hlavy poškodenej o garážovú bránu. Rozhodujúcim je, že obžalovaný aj pred susedmi poškodenú udrel, pričom tento útok bol vykonanými dôkazmi aj podľa krajského súdu jednoznačne preukázaný.

Poznatky o správaní obžalovaného k poškodenej a deťom mali svedkovia pritom nielen priame, ale aj od maloletých detí M. a Q. P. a od poškodenej O. P.. Aj od nich svedkovia C. a P. C. vedeli, že obžalovaný bil poškodenú O. P. a že ju dusil uterákom.

Uvedené skutkové zistenia nie sú spochybňované ani závermi znaleckého dokazovania z odvetvia psychiatria a z odboru psychológia.

Podľa znalcov z odvetvia psychiatria obžalovaný v čase spáchania trestného činu netrpel na žiadnu duševnú poruchu ani chorobu. Zistená však bola u neho emočne nestabilná impulzívna porucha osobnosti, čo je trvalá povahová odchýlka, ktorú nie je možné ovplyvniť žiadnymi medicínskymi prostriedkami. Prejavuje sa neurolabilitou, zvýšenou afektívnou dráždivosťou, zvýšenou pohotovosťou k maladaptívnym vzorcom správania pri minimálnej záťaži. Ďalej bol zistený chronický alkoholizmus s plne rozvinutou závislosťou na úrovni tretieho štádia podľa Jellineka. Dlhoročný konzum alkoholu u obžalovaného pritom spôsobil degradáciu osobnosti, odbrzdenie pudových primitívnych prejavov najmä v stave opilosti, oslabenie vyšších citov etických, morálnych a sociálnych. Konanie obžalovaného, ktoré je predmetom trestného konania, podľa znalcov súvisí s celkovou jeho osobnosťou, jej degradáciou pod vplyvom chronického alkoholizmu, kde v stave opitosti dochádzalo u neho k vystupňovaniu impulzivity, agresívnych sklonov v správaní a k odbrzdeniu zábran. Obžalovaný v čase páchania trestného činu, ak bol pod vplyvom alkoholu, tak jeho schopnosť rozpoznať nebezpečenstvo a protiprávnosť konania bola nepodstatne zmenšená pod vplyvom alkoholu, tak isto aj jeho schopnosť ovládacia bola v tom prípade zmenšená, ale nie podstatne pod vplyvom požitého alkoholu. Podstatné zmenšenie, či vymiznutie týchto

schopností u obžalovaného nezistili. Bolo nimi doporučené uloženie ochrannej protialkoholickej liečby ústavnou formou, s ktorou obžalovaný súhlasil. Ochranné psychiatrické liečenie potrebné nie je.

Znalkyňa z odboru psychológia zistila u obžalovaného osobnosť psychicky aj emočne sploštenú, obhrublú, povrchnú, akoby citovo prázdnu a zároveň s veľmi nízkou sebareguláciou, s ľahkou vznetlivosťou, impulzivitou, podráždenosťou, čo je celkovo obraz tzv. alkoholickej charakteropatie. Obžalovaný nie je vierohodný, nebol schopný ani v najmenšej miere sebakritického posúdenia, nahliadnutia aspoň na nejaké svoje slabosti, alebo prehrešky v rámci domáceho spolužitia. Jeho vzťah k poškodenej O. P. je otvorene nepriateľský, s agresívnym podtónom, vzťah k deťom bol síce verbalizovaný ako pozitívny, ale podľa znalkyne je veľmi otáznne skutočné vnútorné emočné viazanie sa voči deťom na zrelej rodičovskej úrovni.

Pre posúdenie závažnosti konania obžalovaného a jeho následkov je významné aj vyšetrenie duševného stavu poškodených a znalecké posúdenie štruktúry ich osobnosti. Znalkyňa z odboru psychológia nielen u O. P., ale aj u maloletých detí M. a Q. P. zistila znaky týranej osoby. U poškodenej O. P. boli zistené viaceré znaky posttraumatickej stresovej poruchy, emocionálneho rozbitia, pričom toto malo súvis s konaním jej exmanžela. Vykazuje emocionálne následky nedôstojného a emocionálne zaťažujúceho, stresujúceho, násilného a ohrozujúceho konania obžalovaného v podobe zvýšených depresívnych tendencií s oslabenou sebadôverou, až prežívaním bezcennosti, horšou moduláciou emotivity s labilizáciou, s prežívaním pocitov bezmocnosti a slabej kontroly nad svojim životom, ako aj celkove oslabenou funkčnou kapacitou pre zvládanie záťaže. Prítomné sú aj prejavy zvýšenej ostražitosti s menšou dôverou v pozitívne reakcie v sociálnom poli. To sú prejavy zahrňované pod obraz syndrómu týranej osoby, pričom rozsah a intenzita týchto nepriaznivých znakov naplňa čiastočne obraz posttraumatickej stresovej poruchy. Znalci z odvetvia psychiatria konštatovali, že sa u nej v súvislosti s konaním, ktorého mala byť obeťou, rozvinul úzkostne neurotický stresom podmienený syndróm. Ide teda o adaptačné poruchy, ktorých symptomatika u menovanej, po úprave vonkajšieho prostredia spontánne odoznela a následkom konania obžalovaného sa nevyvinula žiadna trvalá ujma na jej zdraví. Bola však u nej zistená istá miera neurotických príznakov, resp. adaptačných porúch, ktoré akoby vytvárali komplex syndrómu týranej osoby.

U mal. M. P. znalci z odvetvia psychiatria zistili hyperkinetickú poruchu správania, no zároveň aj neurotický vývin s chronickou motorickou tikovou poruchou, kde tento neurotický vývin priamo súvisí s konfliktovým matrimoniom - rodinným prostredím, v ktorom maloletý žil a vyrastal. Znalci konštatujú, že tento neurotický vývin s pridruženou tikovou poruchou vznikol, alebo sa vyvíjal s výrazným podielom stresu, ktorý bol spôsobený otcovým agresívnym správaním, nakoľko ak by maloletý vyrastal v harmonickom rodinnom prostredí bez stresujúcich faktorov, k neurotickému vývinu a vzniku tikovej poruchy by u neho s najväčšou pravdepodobnosťou nedošlo. Konštatovali, že v nadväznosti na stresujúce prostredie, ktorému bol dlhodobo vystavovaný, došlo v jeho prípade k chronifikácii tikovej poruchy, ktorú je možné považovať za ujmu na zdraví. U maloletého M. bola zistená istá miera neurotických príznakov, resp. adaptačných porúch, ktoré akoby vytvárali komplex syndrómu týranej osoby. Znaky týranej osoby u maloletého zistila aj znalkyňa z odboru psychológia a tieto sa prejavovali ako úzkosť, strach a depresie. Konanie obžalovaného a atmosféra v rodine mala na mal. M. obzvlášť nepriaznivý dopad a to jednak pre celkovo krehkú vnútornú stabilitu s oslabeným vývojom centrálného nervového systému (ADHD) a jednak sa stával častejšou obeťou otcovho nevhodného násilného konania.

Vzhľadom na uvedený obsah dôkazov krajský súd nemal dôvod pochybovať o tom, že skutok sa stal tak, ako je ustálené v skutkovej vete tohto rozsudku a že tento spáchal obžalovaný. Odvolacie námietky obžalovaného týkajúce sa týchto skutkových zistení preto krajský súd považuje za nedôvodné.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu uvedenému vo výrokovej časti napadnutého rozsudku však krajský súd považuje za dôvodnú námietku obžalovaného, že nebolo preukázané, aby obžalovaný obmedzoval styk poškodenej s kamarátkami a príbuznými a tiež aby ju telefonicky sledoval a kontroloval, prečo ešte nie je doma z práce. Uvedené skutočnosti na hlavnom pojednávaní netvrdila ani poškodenej a zistenie týchto skutočností v odôvodnení napadnutého rozsudku nekonštatuje ani prvostupňový súd. Je teda zrejmé, že uvedené skutočnosti prvostupňový súd do výrokovej časti len chybné prevzal z obžaloby, respektíve ešte z uznesenia o začatí trestného stíhania bez toho, aby ich sám zistil dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní.

Bez toho, aby došlo k zmene rozhodnutia v neprospech obžalovaného, bolo možné túto chybu napadnutého rozsudku napraviť aj v odvolacom konaní. Keďže sa chyba týkala výroku o vine, tak v zmysle § 321 ods. 3 Tr. poriadku bolo možné ju napraviť len zrušením celého napadnutého rozsudku. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a následne vo veci sám rozhodol s tým, že skutkovú vetu oproti zrušenému rozsudku upravil tak, že z nej vypustil vyššie uvedené čiastkové útoky, aby skutkové zistenia obsiahnuté vo výroku rozsudku zodpovedali zisteniam uvedeným aj v jeho odôvodnení a obsahu vykonaných dôkazov.

Táto úprava skutkovej vety výroku o vine však oproti napadnutému rozsudku prvostupňového súdu nemala žiaden vplyv na právnu kvalifikáciu konania obžalovaného. Bezpochyby aj toto jeho konanie, ustálené vo výrokovej časti rozsudku krajského súdu, spĺňa všetky atribúty pojmu týrania. Pod pojmom týranie sa rozumie také zlé zaobchádzanie s blízkou alebo zverenou osobou, ktorým páchatel' prejavuje hrubší stupeň necitlivosti a bezohľadnosti, pričom sa také konanie vyznačuje zároveň určitou mierou trvalosti, prípadne aj sústavnosti. Nevyžaduje sa, aby týranej osobe vznikli zranenia alebo iné podobné ujmy, ale musí ísť o konanie, ktoré táto osoba pre jeho krutosť, bezohľadnosť alebo bolestivosť pociťuje ako ťažké príkorie.

Vyšší stupeň hrubosti a bezcitnosti je pritom požiadavka, ktorá sa vzťahuje ku konaniu páchatel'a ako celku. Jednotlivé dielčie akty konania páchatel'a, ak sú posudzované izolovane, samy osebe nemusia byť príliš závažné. Podstatné je, že vyšší stupeň hrubosti a bezcitnosti dosahujú v kontexte danom konkrétnymi okolnosťami, za ktorých k nim dochádza, svojou povahou, nadväznosťou, početnosťou, opakovaním, stupňovaním intenzity, charakterom vzájomného vzťahu páchatel'a a týranej osoby a podobne. Keď sú jednotlivé dielčie časti konania páchatel'a hodnotené v týchto súvislostiach a najmä potom ako jeden celok, reálne prichádza do úvahy, že celé konanie páchatel'a vyznieva z hľadiska stupňa hrubosti a bezcitnosti omnoho závažnejšie, ako keď sú jednotlivé dielčie časti konania páchatel'a hodnotené oddelene či samostatne.

Podľa krajského súdu niet pochyb o tom, že konanie obžalovaného voči poškodeným charakteristické rysy týrania nesie.

Okresný súd tak správne kvalifikoval konanie obžalovaného ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zákona, pretože ním vo forme priameho úmyslu týral blízke osoby, spôsobujúc im fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu a taký čin páchal po dlhší čas, teda závažnejším spôsobom konania.

K inému záveru, než prvostupňový súd, dospel odvolací súd pri rozhodovaní o treste.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu vychádzal zo základných zásad ukladania trestov uvedených v § 34 Tr. zákona, keď prihliadal na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti a na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Pri zisťovaní poľahčujúcich a priťažujúcich okolností uvedených v § 36 a § 37 Tr. zákona, okresný súd zistil len poľahčujúcu okolnosť a to, že obžalovaný pred spáchaním trestného činu viedol riadny život (§ 36 písm. j) Tr. zákona). Trest potom ukladal podľa § 208 ods. 2 Tr. zákona v rámci trestnej sadzby upravenej podľa § 38 ods. 3 Tr. zákona od 7 rokov až do 12 rokov a 4 mesiacov, teda po znížení hornej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Okrem závažnosti spáchaného trestného činu a spôsobu jeho spáchania prihliadal okresný súd aj na to, že obžalovaný sa ku skutku nepriznal, jeho spáchanie neofutoval a svoje správanie bagatelizoval.

Pri hodnotení osoby obžalovaného a možnosti jeho nápravy je potrebné prihliadať aj na to, že obžalovaný sa do rozporu so zákonom nedostal po prvýkrát. Podľa odpisu registra trestov obžalovaný sa v minulosti dopustil už dvoch trestných činov a hoci sa na neho už v súčasnosti hľadí, ako keby nebol odsúdený, tak táto zákonná fikcia nedosúdenia neznamená, že sa zahľadzuje aj skutočnosť spáchania trestného činu obžalovaným a že sa na túto skutočnosť nemá prihliadať pri hodnotení osoby obžalovaného a možnosti

jeho nápravy. Okrem toho podľa výpisu z evidencie priestupkov je zrejmé, že obžalovaný sa dopustil aj viacerých priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu, proti verejnému poriadku a proti majetku. Z hľadiska hodnotenia osoby obžalovaného a možnosti jeho nápravy tak možno konštatovať, že má sklony k porušovaniu právnych noriem.

Zároveň je však zrejmé, že na obžalovaného doposiaľ nebolo výchovne pôsobené nielen výkonom trestu odňatia slobody, ale ani hrozbou takéhoto trestu. Tiež zo skutočností, že aj po opustení spoločnej domácnosti poškodenou a po rozvode manželstva sa obžalovaný stretával s poškodenou a deťmi možno vyvodiť, že sa obžalovaný začal sám snažiť aspoň o čiastočnú nápravu. Pri zistení len poľahčujúcej okolnosti potom podľa krajského súdu na dosiahnutie účelu trestu bude u obžalovaného postačovať aj trest odňatia slobody na spodnej hranici zákonnej trestnej sadzby, teda vo výmere 7 rokov.

Keďže v posledných desiatich rokoch pred jeho spáchaním obžalovaný nebol vo výkone trestu odňatia slobody, tak pre výkon uloženého trestu odňatia slobody ho krajský súd podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Vzhľadom na to, že obžalovaný sa dopustil trestného činu násilnej povahy voči blízkym osobám a že vzhľadom na jeho osobu možno dôvodne predpokladať, že bude v násilnom konaní pokračovať, a tiež že trestný čin páchal pod vplyvom návykovej látky - alkoholu, uložil mu súd podľa § 73 ods. 2 písm. c), d) Tr. zákona aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Potreba jeho uloženia vyplýva aj zo záveru znaleckého posudku z odvetvia psychiatria.

Len vzhľadom na vyššie uvedené chyby, ktoré bolo možné napraviť aj v odvolacom konaní, krajský súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.